

Naradagita from Shri Ramacharitamanas

——
नारदगीता रामचरितमानससे

——
Document Information

Text title : nAradagItA rAmacharitamAnasase

File name : nAradagItARamacharitamanas.itx

Category : gItA, giitaa, hindi

Location : doc_giitaa

Transliterated by : Processed from Gita press book by Shree Devi Kumar

Proofread by : PSA Easwaran

Translated by : http://www.gitapress.org/hindi/Download_Eng_pdf.htm

Description-comments : From araNya kANDa dohA 40-46, Ramacharitamanas

Latest update : May 30, 2013

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 3, 2025

sanskritdocuments.org

નારદગીતા રામચરિતમાનસસે

ચૌપાઈ

દેખિ રામ અતિ રુચિર તલાવા । મજ્જનુ કીન્હ પરમ સુખ પાવા ।
દેખી સુંદર તરુબર છાયા । બૈઠે અનુજ સહિત રઘુરાયા । ૧ ।
તહું પુનિ સકલ દેવ મુનિ આચે । અસ્તુતિ કરિ નિજ ધામ સિધાચે ।
બૈઠે પરમ પ્રસન્ન કૃપાલા । કહત અનુજ સન કથા રસાલા । ૨ ।
બિરહવંત ભગવંતહિ દેખી । નારદ મન ભા સોચ બિસેષી ।
મોર સાપ કરિ અંગીકારા । સહત રામ નાના દુખ ભારા । ૩ ।
ઐસે પ્રભુહિ બિલોકઉં જાઈ । પુનિ ન બનિહિ અસ અવસરુ આઈ ।
યહ બિચારિ નારદ કર બીના । ગચે જહાં પ્રભુ સુખ આસીના । ૪ ।
ગાવત રામ ચરિત મૃદુ બાની । પ્રેમ સહિત બહુ ભાતિ બખાની ।
કરત દંડવત લિએ ઉઠાઈ । રાખે બહુત બાર ઉર લાઈ । ૫ ।
સ્વાગત પૂંછિ નિકટ બૈઠારે । લછિમન સાદર ચરન પખારે । ૬ ।

When Shri Rama saw this most beautiful lake, He took a dip into it and felt supremely delighted. Seeing the pleasant shade of a stately tree, the Lord of Raghus sat in it with His younger brother. There all the gods and sages came once more and having hymned His praises returned to their several homes. The All-merciful sat in a most cheerful mood and discoursed with His younger brother on delightful topics. When the sage Narada saw the Lord suffering the pangs of separation, he felt much perturbed at heart. ' It is in submission to my curse* that the Lord is undergoing many hardships of an oppressive nature. Let me, therefore, go and see such a noble Lord; for such an opportunity may not present itself again,' Reflecting thus Narada went, lute in hand, to the spot where the Lord was sitting at ease. He fondly sang in a soft voice the exploits of Shri Rama dwelling upon them in all detail. As he prostrated himself the Lord lifted

him up and held him in His embrace for a long time. After enquiring of his welfare He seated him by His side, while LakShmana reverently laved His feet.

(1-6)

Vide Balakanda, the Caupais following Doha 136, Doha 137 and the Caupais coming after it.

દોહા

નાના બિધિ બિનતી કરિ પ્રભુ પ્રસન્ન જિયં જાનિ ।
નારદ બોલે બચન તબ જોરિ સરોરુહ પાનિ । ૪૧ ।

After much supplication and realizing that the Lord was pleased at heart, Narada joined his lotus palms and spoke as follows:- (41)

ચૌપાઈ

સુનહુ ઉદાર સહજ રઘુનાયક । સુંદર અગમ સુગમ બર દાયક ।
દેહુ એક બર માગઉં સ્વામી । જદપિ જાનત અંતરજામી । ૧ ।
જાનહુ મુનિ તુમ્હ મોર સુભાગી । જન સન કબહુ કિ કરઉં દુરાગી ।
કવન બસ્તુ અસિ પ્રિય મોહિ લાગી । જો મુનિબર ન સકહુ તુમ્હ માગી । ૨ ।
જન કહુ કહુ અદેય નહિ મોરે । અસ બિસ્વાસ તજહુ જનિ ભોરે ।
તબ નારદ બોલે હરષાઈ । અસ બર માગઉં કરઉં ઢિઠાઈ । ૩ ।
જદપિ પ્રભુ કે નામ અનેકા । શ્રુતિ કહ અધિક એક તે એકા ।
રામ સકલ નામનહ તે અધિકા । હોઉ નાથ અઘ ખગ ગન બધિકા । ૪ ।

‘ Listen, O Lord of Raghus, generous by nature as You are: You confer delightful boons that are unattainable as well as those that are attainable.

Grant me, my master, only one boon that I ask of You, even though You already know it (even without my asking), indwelling as You do the hearts of all.’ ’

You know my disposition, dear sage: do I ever hide anything from my devotees ?

What object do I hold so dear, O chief of sages, that you may not ask it of Me

? There is nothing which I may withhold from my votary: never give up this

belief even by mistake.’ Then Narada gladly said, ‘This is the boon I presume

to ask: even though my lord has many names, each greater than the other, as

the Vedas declare, let the name RaMA, my lord, surpass all other names in

exterminating the whole brood of sins even as a fowler kills an entire flock of birds. (1-4)

દોહા

રાકા રજની ભગતિ તવ રામ નામ સોઇ સોમ ।
અપર નામ ઉડગન બિમલ બસહુ ભગત ઉર બ્યોમ । ૪૨ (ક) ।
એવમસ્તુ મુનિ સન કહેઉ કૃપાસિંધુ રઘુનાથ ।
તબ નારદ મન હરષ અતિ પ્રભુ પદ નાયઉ માથ । ૪૨ (ખ) ।

‘ May the name RaMA shine as the moon and the other names as so many stars in the cloudless sky of Your devotee’s heart during the full-moon night of devotion to You.’ The all-merciful Lord of Raghus replied to the sage, ‘So be it ’ Thereupon Narada felt much delighted at heart and bowed at the Lord’s feet. (42 A-B)

ચૌપાઇ

અતિ પ્રસન્ન રઘુનાથહિ જાની । પુનિ નારદ બોલે મૃદુ બાની ।
રામ જબહિ પ્રેરેઉ નિજ માયા । મોહેહુ મોહિ સુનહુ રઘુરાયા । ૧ ।
તબ બિબાહ મૈં ચાહી કીન્હા । પ્રભુ કેહિ કારન કરૈ ન દીન્હા ।
સુનુ મુનિ તોહિ કહઉં સહરોસા । ભજહિ જે મોહિ તજિ સકલ ભરોસા । ૨ ।
કરઉં સદા તિન્હ કે રખવારી । જિમિ બાલક રાખઇ મહતારી ।
ગહ સિસુ બચ્છ અનલ અહિ ધાઇ । તહું રાખઇ જનની અરગાઇ । ૩ ।
પ્રૌઢઃ ભઐં તેહિ સુત પર માતા । પ્રીતિ કરઇ નહિં પાછિલિ બાતા ।
મોરૈં પ્રૌઢઃ તનય સમ ગ્યાની । બાલક સુત સમ દાસ અમાની । ૪ ।
જનહિ મોર બલ નિજ બલ તાહી । દુહુ કહં કામ ક્રોધ રિપુ આહી ।
યહ બિચારિ પંડિત મોહિ ભજહી । પાએહું ગ્યાન ભગતિ નહિં તજહી । ૫ ।

Seeing the Lord of Raghus so highly pleased, Narada spoke again in gentle tones- ‘ Listen, O Rama: when You impelled Your Maya (deluding potency) and infatuated me, O Lord of Raghus, I wanted to marry. Why, then, did You not let me accomplish my desire ? ’ Listen, O sage: I tell you with all the emphasis at My command that I always take care of those who worship Me with undivided faith, even as a mother guards her child. If an infant child runs to catch

hold of fire or a snake, the mother holds it aside. When, however, her son has grown up she loves him no doubt, but not as before. The wise are like My grown up sons, while humble devotees are like My infant children. A devotee depends on Me, while the former (a wise man) depends on his own strength; and both have to face enemies like lust and anger. Pondering thus the prudent adore Me and never take leave of devotion even after attaining wisdom. (1-5)

दोहा

काम क्रोध लोभादि मद् प्रबल मोह कै धारि ।
तिन्द महुँ अति दारुन दुषद् मायारूपी नारि । ४३ ।

‘Lust, anger, greed, pride etc., constitute the most powerful army of Ignorance. But among them all the fiercest and the most troublesome is that incarnation of Maya (the Lord’s deluding potency) called woman.’ (43)

थौपाठ

सुनु मुनि कल पुरान श्रुति संता । मोह बिपिन कहुँ नारि असंता ।
जप तप नेम जलान्त्रय जारी । लोह ग्रीषम सोषै सब नारी । १ ।
काम क्रोध मद् मत्सर भेका । छन्दहि दरषप्रद बरषा ओका ।
दुर्भासना कुमुद समुदाह । तिन्द कहुँ सरद सदा सुषदाह । २ ।
धर्म सकल सरसीरुह बृदा । लोह छिम तिन्दहि दहै सुष मंदा ।
पुनि ममता जवास बहुताह । पलुलह नारि सिंसिर रितु पाह । ३ ।
पाप उलूक निकर सुषकारी । नारि निबिडः रजनी अँधिआरी ।
बुधि बल सील सत्य सब भीना । बनसी सम त्रिय कलहिं प्रबीना । ४ ।

‘Listen, O sage: the Puranas, the Vedas and the saints declare that woman is like the vernal season to the forest of ignorance. Nay, like the hot season she dries up all the ponds and lakes of Japa (the muttering of prayers), austerity and religious observances. Again, lust, anger, pride and jealousy are so many frogs as it were; like the rainy season woman is the only agency that gladdens them all. Even so latent desires of a vicious type are like a bed of lilies, to which, like the autumn, she is ever agreeable. All the different virtues are like a bed of lotuses; like the middle of winter, woman, who is a source of base (sensuous) pleasure, blights them all. Again, the

overgrowth of the Yavasa plant in the shape of mineness flourishes when the close of winter in the shape of woman appears. For owls in the shape of sins woman is a delightful night thick with darkness. Even so reason, strength, virtue and truth are all so many fishes as it were; and woman, so declare the wise, is like a hook to catch them.' (1-4)

દોહા

અવગુન મૂલ સૂલપ્રદ પ્રમદા સબ દુખ ખાનિ ।
તાતે કીન્હ નિવારન મુનિ મૈં યહ જિયૈં જાનિ । ૪૪ ।

'A young woman is the root of all evil, a source of torment and a mine of all woes. Therefore, bearing this in mind, O sage, I prevented your marriage.'

(44)

ચૌપાઈ

સુનિ રઘુપતિ કે બચન સુહાએ । મુનિ તન પુલક નયન ભરિ આએ ।
કહડુ કવન પ્રભુ કે અસિ રીતી । સેવક પર મમતા અરુ પ્રીતી । ૧ ।
જે ન ભજહિં અસ પ્રભુ ભ્રમ ત્યાગી । ગ્યાન રંક નર મંદ અભાગી ।
પુનિ સાદર બોલે મુનિ નારદ । સુનહુ રામ બિગ્યાન બિસારદ । ૨ ।
સંતન્હ કે લચ્છન રઘુબીરા । કહડુ નાથ ભવ ભંજન ભીરા ।
સુનુ મુનિ સંતન્હ કે ગુન કહહૌ । જિન્હ તે મૈં ઉન્હ કેં બસ રહહૌ । ૩ ।
ષટ બિકાર જિત અનઘ અકામા । અચલ અકિંચન સુચિ સુખધામા ।
અમિતબોધ અનીહ મિતભોગી । સત્યસાર કબિ કોબિદ જોગી । ૪ ।
સાવધાન માનદ મદહીના । ધીર ધર્મ ગતિ પરમ પ્રબીના । ૫ ।

As the sage listened to the delightful words of Shri Rama (the Lord of Raghus), a thrill ran through his body and his eyes filled with tears. He said to himself, 'Tell me, is there any other master whose wont it is to show such attachment and fondness for his servants? Men who refuse to worship such a lord shaking off all delusion are bankrupt of wisdom, dull-witted and wretched.'

The sage Narada again reverentially spoke to the Lord, 'Listen, O Rama, who are well-versed in sacred lore: tell me, my lord Raghuvira (Hero of Raghu's

line), the distinguishing marks of saints, O dispeller of the fear of transmigration.' ' I tell you, dear sage, the qualities of saints, by virtue of which they hold Me in subjection. They are masters of the six passions (lust, anger, greed, infatuation, pride and jealousy), sinless, disinterested, firm, possessing nothing, pure (both within and without), full of bliss, of boundless wisdom, desireless, moderate in diet, truthful, inspired, learned and united with God, circumspect, bestowing honour on others, free from pride, strong-minded and highly conversant with the course of Dharma (righteousness). (1-5)

दोहा

गुनागार संसार दुःख रक्षित बिगत संदेल ।
तजि मम यरन सरोज प्रिय तिनड कडुँ दैल न गेल । ४५ ।

'They are abodes of virtue, above the sorrows of the world and free from doubt. Nothing besides My lotus feet is dear to them, not even their body nor their home.' (45)

चौपाठ

निज गुन श्रवन सुनत सकुयाडी । पर गुन सुनत अधिक छरषाडी ।
सम सीतल नहिं त्यागहिं नीती । सरल सुभाउ सबहिं सन प्रीती । १ ।
जप तप अत दम संजम नेमा । गुरु गोबिंद बिप्र पद प्रेमा ।
श्रद्धा छमा मयत्री दायी । मुदित्ता मम पद प्रीति अमाया । २ ।
बिरति बिभेक बिनय बिग्याना । बोध जथारथ बेद पुराना ।
दंभ मान मद करहिं न काठि । भूलि न देखिं कुमारग पाठि । ३ ।
गावहिं सुनहिं सदा मम लीला । छेतु रक्षित परक्षित रत सीला ।
मुनि सुनु साधुन्ड के गुन जेते । कलि न सकलिं सारद श्रुति तेते । ४ ।

' They blush to hear themselves praised but feel much delighted to hear others' praises. Even-minded and placid, they never abandon the right course. Guileless by nature and loving, they are given over to prayer, austerity, control of the senses, self- denial and religious observances and undertake sacred vows. They are devoted to the feet of their Guru, Lord Govinda (ViShnu)

and the Brahmanas. They are full of piety, forgiving, friendly to all, compassionate, cheerful under all circumstances and sincerely devoted to My feet. They are further characterized by dispassion, discretion, modesty, knowledge of the truth relating to God as well as by a correct knowledge of the Vedas and Puranas. They never take recourse to hypocrisy, pride or arrogance nor set their foot on the evil path even by mistake. They are ever engaged in singing or hearing My stories and are intent on doing good to others without any consideration. In short, O good sage, the qualities of the saints are so numerous that they cannot be exhausted even by Sharada (the goddess of speech) nor by the Vedas.’ (1-4)

છન્દ

કહિ સક ન સારદ સેષ નારદ સુનત પદ પંકજ ગહે ।
 અસ દીનબંધુ કૃપાલ અપને ભગત ગુન નિજ મુખ્ કહે ।
 સિરુ નાઇ બારહિં બાર ચરનન્દિ બ્રહ્મપુર નારદ ગચે ।
 તે ધન્ય તુલસીદાસ આસ બિહાઇ જે હરિ રૈંગ રૈંગે ।

‘Neither Sharada nor Shesha could tell them!’ Even as he heard this the sage Narada clasped the Lord’s lotus feet. In this way the all-merciful Lord, the befriender of the meek, recounted with His own lips the virtues of His devotees. Narada bowed his head at the Lord’s feet again and again and left for the abode of Brahma (the Creator). Blessed are they, says Tulasidasa, who, giving up all hopes, are steeped in love for Shri Hari.

દોહા

રાવનારિ જસુ પાવન ગાવહિં સુનહિં જે લોગ ।
 રામ ભગતિ દૃઢ્ પાવહિં બિનુ બિરાગ જપ જોગ । ૪૬ (ક) ।
 દીપ સિખા સમ જુબતિ તન મન જનિ હોસિ પતંગ ।
 ભજહિ રામ તજિ કામ મદ કરહિ સદા સતસંગ । ૪૬ (ખ) ।

People who sing or hear the sanctifying praises of Ravana’s Foe shall be rewarded with steadfast devotion to Shri Rama even without dispassion, japa or concentration of mind. The body of a young woman is like the flame of a

candle; be not a moth to it, O my mind. Abandoning lust and pride worship Shri Rama and enjoy the company of saints. (46A-B)

From araNya kAnda dohA 40-46, Ramacharitamanas.

<http://www.gitapress.org>

Proofread by PSA Easwaran

——
Naradagita from Shri Ramacharitamanas
pdf was typeset on March 3, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

